

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: T/4973

Érkezett: 2011 NOV 16.

2011. évi törvény

a fogyasztói árkiegészítésről

Az Országgyűlés - figyelembe véve a fogyasztó árkiegészítéséről szóló 2003. évi LXXXVII. törvény és módosításának eddigi tapasztalatait - a személyszállításban az állam által nyújtott utazási kedvezmények miatt a szolgáltatóknál jelentkező bevételkiesés ellentételezése céljából a fogyasztói árkiegészítéséről szóló 2003. évi LXXXVII. törvény helyébe következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. § Fogyasztói árkiegészítés (a továbbiakban: árkiegészítés) vehető igénybe - az e törvény II. fejezetében meghatározott feltételek szerint - az 1. mellékletben megnevezett szolgáltatásoknak az árkiegészítés alanya által belföldön történő nyújtása esetén.

2. § E törvény alkalmazásában belföldön történő szolgáltatásnyújtás a személyszállítás útvonalának a Magyar Köztársaság területére eső része.

3. § Az árkiegészítés alanya

a) az a jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, illetve

b) az, a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott egyéni vállalkozó, amelyet e törvény a - saját nevében és felelősségére bevétel elérése érdekében - belföldön végzett szolgáltatásnyújtása után a 4. § (1) bekezdése árkiegészítés igénylésre jogosít.

II. Fejezet

Fogyasztói árkiegészítés igénylése

4. § (1) Árkiegészítést igényelhet - a (2)-(3) bekezdésben foglalt kivétellel - az, aki hatósági áras különjáratú autóbusz-szolgáltatást végez, továbbá az, aki olyan

a) külön törvény alapján végzett menetrend szerinti közforgalmú vasúti vagy közúti személyszállítási szolgáltatást,

b) komp- és révközlekedést

nyújt, amelyhez jogszabály utazási kedvezményt állapít meg.

(2) Nem vehető igénybe árkiegészítés azon utazási kedvezmény után,

a) amelynek pénzügyi fedezetére jogszabály más forrást határoz meg;

b) amelyet az árkiegészítés alanya üzletpolitikai céllal nyújt.

(3) Nem vehető igénybe fogyasztói árkiegészítés a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek által vásárolt jegyek, bérletek és a hatósági áras különjáratú autóbusz-forgalom után. A nevelési-oktatási intézmények saját tanulóik részére történő vásárlásainál az alábbi esetekben vehető igénybe az árkiegészítés:

a) a hatósági áras különjáratú autóbusz forgalom után;

b) ha az adott településen, vagy a településhez tartozó külterületi lakott helyen alapfokú tanintézet nem működik, akkor a körzetileg illetékes oktatási intézmény telephelye és a diák lakóhelye közötti útvonalra szóló bérlet után a tanulmányi időszakban (szeptember-június hónapokban).

c) gyermekotthonok jegy- és bérletvásárlásai után.

(4) Az árkiegészítés alanya a (2)-(3) bekezdésekben meghatározott, árkiegészítés igénybevételére nem jogosító bérleteladásokat darabszám és érték szerint köteles az árkiegészítésre jogosító bérleteladásoktól elkülönítve nyilvántartani.

5. § Az árkiegészítés alanya az árkiegészítést

a) a szolgáltatásnyújtásról kiállított számlán a teljesítés időpontjaként feltüntetett naptól,

b) készpénzfizetés esetén, illetve ha az árkiegészítés alanya a számvitelről szóló törvény alapján könyvvizetési kötelezettségének a pénzforgalmi könyvvitel szerint tesz eleget, vagy csak a bevételeiről köteles nyilvántartást vezetni, akkor az ellenérték kiegyenlítésének napjától igényelheti.

6. § (1) Az árkiegészítés alapja az e törvény 1. melléklete szerinti kedvezményes közforgalmú személyszállítás – kivéve az ingyenes utazásra jogosultak szállítását – esetén a tárgyhónapban értékesített jegyek, bérletek értékesítéséből származó, az

általános forgalmi adót tartalmazó díjbevétel.

(2) Az ingyenes utazásra jogosultak helyközi forgalomban regisztrációs jeggyel való szállításának árkiegészítésének alapja a tárgy hónapban az egyes távolsági övezetekhez tartozó kiállított regisztrációs jegyek darabszáma.

(3) Az ingyenes utazásra jogosultak helyi forgalomban való szállításának árkiegészítésének alapja a tárgy hónapban a közlekedési társaság közforgalmú személyszállításból származó - a nem ingyenes kedvezményes utazások árkiegészítésével növelt - teljes menetdíjbevétele.

7. § (1) Az árkiegészítés mértéke - kivéve az ingyenes utazásra jogosultak szállítását - a személyszállítási szolgáltatás árkiegészítés alapjának meghatározott százaléka (árkiegészítési kulcs).

(2) Az ingyenes utazásra jogosultak helyközi forgalomban regisztrációs jeggyel való szállításának árkiegészítésének mértéke az árkiegészítés alapjának a hozzá tartozó távolsági övezetben érvényes teljes árú menetdíjjal való szorzata.

(3) Az ingyenes utazásra jogosultak helyi forgalomban való szállításának árkiegészítésének mértéke az árkiegészítés alapjának és az ingyenes utazásokra a (4) bekezdés alapján megállapított árkiegészítési kulcs szorzata.

(4) A közlekedésért felelős miniszter – az árkiegészítésre jogosult szolgáltatóktól kapott, az ingyenes utazások arányára vonatkozó statisztikai adatok alapján – határozza meg a helyi közforgalmú személyszállításban az ingyenes utazások után az árkiegészítésre jogosult egyes szolgáltatóknak járó fogyasztói árkiegészítés százalékos kulcsait, amely nem lehet alacsonyabb e törvény 1. mellékletében megállapított értéknél.

(5) Ha az árkiegészítésre jogosult szolgáltatónak a (4) bekezdés szerinti árkiegészítés megállapításához nincs a tárgy évet megelőző évre vonatkozó adata, a közlekedésért felelős miniszter az árkiegészítésre jogosult szolgáltatóhoz leginkább hasonló adottságú árkiegészítésre jogosult szolgáltató adatait alapul véve rendelkezik a fogyasztói árkiegészítés mértékéről.

(6) A helyi önkormányzat - a fővárosban a Fővárosi Önkormányzat - képviselő-testülete által az e törvény szerinti támogatások figyelembevételével megállapított helyi tömegközlekedési díjszabásokról szóló rendelet kiadásánál az árak megállapításáról szóló

1990. évi LXXXVII. törvény 7. § (2) bekezdésében foglaltakat nem kell alkalmazni.

(7) Ingyenes utazásra jogosult az életkora alapján:

- a) a magyar állampolgár,
- b) az Európai Unió tagállamának, illetve az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államnak állampolgára, továbbá
- c) az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött külön nemzetközi szerződés alapján a szabad mozgás és tartózkodás joga tekintetében az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államnak állampolgárával azonos jogállású személy, valamint
- d) a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény hatálya alá tartozó személy.

III. Fejezet

Egyes eljárási szabályok

8. § Az e törvényben nem szabályozott eljárási kérdésekben az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

9. § (1) Az árkiegészítés alanya a belföldön nyújtott személyszállítási szolgáltatás tekintetében az árkiegészítést maga köteles megállapítani, bevallani és igényelni vagy visszafizetni (önadózás).

(2) Az árkiegészítés alanya köteles az árkiegészítés megállapítására, bevallására és elszámolására alkalmas nyilvántartást vezetni. A nyilvántartás alapján az igénylendő árkiegészítést havonta meg kell állapítani.

(3) Felhatalmazást kap a kormány arra, hogy rendeletben szabályozza a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményeket, valamint azok igénybevételének részletes szabályait.

(4) Felhatalmazást kap a közlekedésért felelős miniszter arra, hogy rendeletben szabályozza a közforgalmú személyszállításban, a komp- és révközlekedésben ingyenesen igénybe vett szolgáltatások után az árkiegészítésre jogosult szolgáltatóknak járó fogyasztói árkiegészítés kiutalásának rendjét.

IV. Fejezet

Záró és átmeneti rendelkezések

10. § (1) E törvény 2012. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az e törvény hatálybalépését megelőzően értékesített, de e törvény hatálybalépését követő időszak tekintetében utazásra jogosító bérletek esetén az árkiegészítést az árkiegészítés alanya e törvény rendelkezései szerint igényelheti.

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a fogyasztói árkiegészítésről szóló 2003. évi LXXXVII. törvény.

Azon szolgáltatások köre, amelyek után fogyasztói árkiegészítés vehető igénybe

Sorszám	A szolgáltatás megnevezése és SZTJ száma	A fogyasztói árkiegészítés mértéke
1.	33%-os vasúti kedvezmény (SZTJ: 405-1-ből)	50%
2.	50%-os vasúti kedvezmény (SZTJ: 405-1-ből)	100%
3.	75%-os vasúti kedvezmény (SZTJ: 405-1-ből)	300%
4.	90%-os vasúti kedvezmény, ideértve a budapesti agglomerációban a HÉV-re váltott tanuló- és nyugdíjas bérletjegy kedvezményét is (SZTJ: 405-1-ből, 405-31-ből)	900%
5.	Tanulók vasúti bérletjegye (SZTJ: 405-1-ből)	1100%
6.	Törvény szerint jogosultak ingyenes vasúti utazása miatti bevételkiesés megtérítése (SZTJ: 405-1-ből)	A kiadott regisztrációs jegyek darabszámának és a nekik megfeleltethető teljes árú jegyek árának szorzata.
7.	50%-os távolsági autóbusz kedvezmény (SZTJ: 405-22-01-ből)	100%
8.	75%-os távolsági autóbusz kedvezmény (SZTJ: 405-22-01-ből)	300%
9.	90%-os távolsági autóbusz kedvezmény, ideértve a budapesti és miskolci agglomerációban váltott tanuló- és nyugdíjas bérletjegy kedvezményét is (SZTJ: 405-22-01-ből)	900%
10.	Tanulók távolsági autóbusz kedvezménye	730%

	(SZTJ: 405-22-01-ből)	
11.	Hatósági áras különjáratú autóbusz forgalom (SZTJ: 405-22-ből)	20%
12.	Törvény szerint jogosultak ingyenes utazása miatti bevételkiesés megtérítése a távolsági menetrend szerinti autóbusz közlekedésben (SZTJ: 405-22-01-ből)	A kiadott regisztrációs jegyek darabszámának és a nekik megfeleltethető teljes árú jegyek árának szorzata.
13.	Helyi tanuló- és nyugdíjas bérletjegy (SZTJ: 405-22-02-ből és 405-31-ből)	300%
14.	Törvény szerint jogosultak ingyenes utazása miatti bevételkiesés a helyi közlekedésben (SZTJ: 405-22-02-ből és 405-3-ből)	A kedvezményes utazások után járó árkiegészítéssel növelt teljes menetdíjbevételek legalább 5%-a.
15.	50%-os személyhajózási kedvezmény (SZTJ: 405-41-02-ből)	100%
16.	Révközlekedés tanuló- és nyugdíjas bérletjegye (SZTJ: 405-42-02-ből)	300%

ÁLTALÁNOS INDOKLÁS

Jelenleg Magyarország tömegközlekedésének a finanszírozása átláthatatlan és nem kielégítő. Ennek nagy részben okozója az a sajnálatos tény, hogy míg egyes jogszabályok tetemes árkedvezményeket írnak elő a szolgáltatás nyújtói számára, ennek kompenzálása nem teljes körűen, a politikai csatározások kimenetelétől függő mértékben történik meg.

Szükség van tehát arra, hogy az állam minden olyan tarifakedvezményt, mellyel az egyes utasokat támogatja, a szolgáltatóknak maradéktalanul megtérítsen, s ezzel szolgáltatói oldalról minden utast egyformának láttasson, minden utashoz teljes tarifabevételt rendeljen. Ezzel a tömegközlekedés tarifabevételei átláthatóbbakká és tervezhetőbbekké válnak, s nem utolsósorban tompulhat az az ártalmas érv, hogy a fogyasztói árkiegészítés a szektor finanszírozását és működését biztosító állami támogatásnak tekintendő, nem pedig a szolgáltató jogos tarifabevételének.

Nem kevésbé fontos szempont az is, hogy a jogos árkiegészítés teljes összegének megadása csökkenti a szektor alulfinanszírozottságát is, mégpedig átlátható, rendszerszinten előremutató módon. Így a jövőben csökkenthető lesz a csődközeli helyzetben vegetáló tömegközlekedési cégeknek átláthatatlan rendszerben nyújtott ad hoc támogatások és adósságtvállalások összege is.

RÉSZLETES INDOKLÁS

Az 1-5. §-hoz

A hatályos szabályozással megegyező szabályozási tartalom, amelynek fenntartása továbbra is indokolt.

A 6-7. §-hoz

A jelenlegi szabályozás logikája az, hogy az egyes jegy- és bérlettípusokhoz fix árkiegészítési összeget rendel, ehhez pedig az egyes kategóriákban eladott jegyek és bérletek számát veszi alapul. Ez hibás módszer, hiszen a jegyárak változását az

árkiegészítési összegek nem követik, így például ha egy 100 Ft-ba kerülő jegyre az állam 33%-os kedvezményt ír elő, és ehhez 33 Ft árkiegészítést rendel, akkor egy évvel később 120 Ft-ra való jegyáremelést követően a közlekedési társaságot $120 \text{ Ft} - (120 \text{ Ft} * (100\% - 33\%)) + 33 \text{ Ft} = 7 \text{ Ft}$ kár éri. A javaslat logikája az, hogy az egyes kedvezménykulcsokban való teljes jegyárbevétel a teljes árú jegy 100%-os szintjére egészíti ki, melynek alapja az adott kedvezménykategóriában való teljes jegyárbevétel. Így a fenti példánál maradva ha a közlekedési társaságnak egy 100 Ft-os jegyre az állam 33%-os kedvezményt ír elő 50%-os árkiegészítési kulccsal, akkor a közlekedési társaság $100 \text{ Ft} * (100\% - 33\%) = 67 \text{ Ft}$ -os jegyárbevétele után $67 * 50\% = 33 \text{ Ft}$ árkiegészítést kap ($67 \text{ Ft} + 33 \text{ Ft} = 100 \text{ Ft}$). Egy esetleges 120 Ft-ra való jegyár-emelést követően a társaság jegyárbevétele $120 \text{ Ft} * (100\% - 33\%) = 80 \text{ Ft}$, az árkiegészítés mértéke $80 \text{ Ft} * 50\% = 40 \text{ Ft}$, a társaságot így kár nem éri ($80 \text{ Ft} + 40 \text{ Ft} = 120 \text{ Ft}$).

Kivételt képez ez alól a törvény szerint ingyenes utazásra jogosultak utáni árkiegészítés, hiszen itt a közlekedési társaságnak menetdíjbevétele egyáltalán nem keletkezik. A jelenlegi szabályozás szerint az ingyenes utaztatáshoz a közlekedésért felelős miniszter saját hatáskörében állapíthatta meg az ez után járó árkiegészítés mértékét amely a közlekedési szolgáltatók igen súlyos megkárosításához vezetett.

A javaslat szerint helyközi forgalomban, ahol az ingyenes utazások után is kötelező ún. regisztrációs jegyet váltani, a 100%-ra való kiegészítés az eladott regisztrációs jegyek darabszáma alapján történik, a teljes árú jegy árával való szorzatként. Helyi forgalomban, ahol az ingyenesen utazók száma közvetlen csak statisztikai módszerekkel mérhető, a javaslat a közlekedési szolgáltatók által mért ilyen statisztikai adatokra alapoz, de a közlekedési szakmában elfogadott, a teljes jegyárbevétel 5%-át kitevő minimális árkiegészítést is megállapít.

A javaslat az ingyenes utazásra jogosultak körét nem módosítja.

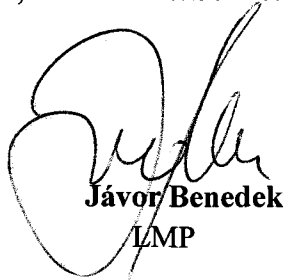
A 8-9. §-hoz

A hatályos szabályozással megegyező szabályozási tartalom, amelynek fenntartása továbbra is indokolt.

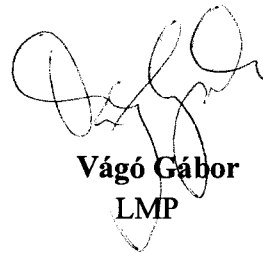
A 10. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

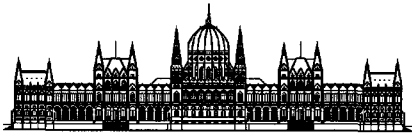
Budapest, 2011. november 16.

Jávorka Benedek
LMP

Vágó Gábor
LMP

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Törvényjavaslat kezdeményezése

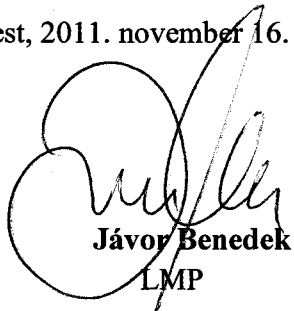
Dr. Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

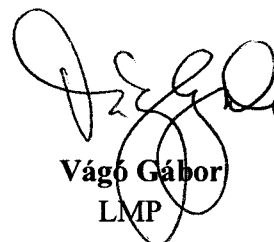
Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 85. § (2) bekezdése alapján mellékelten benyújtjuk a fogyasztói árkiegészítésről szóló törvényjavaslatot.

Budapest, 2011. november 16.

Jávorka János
LMP

Vágó Gábor
LMP